Streda 7. júla 2021

P9_TA(2021)0335

Geneticky modifikovaná kukurica 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 a geneticky modifikovaná kukurica obsahujúcu kombináciu dvoch alebo troch genetických modifikácií 1507, MIR162, MON810 a NK603

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. júla 2021 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch alebo troch genetických modifikácií 1507, MIR162, MON810 a NK603, sú z nich zložené alebo vyrobené (D073423/01 – 2021/2765(RSP))

(2022/C 99/07)

Európsky parlament,

— so zreteľom na návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch alebo troch genetických modifikácií 1507, MIR162, MON810 a NK603, sú z nich zložené alebo vyrobené (D073423/01,

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách ([1]), a najmä na jeho článok 7 ods. 3 a článok 19 ods. 3,

— so zreteľom na hlasovanie Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat podľa článku 35 nariadenia (ES) č. 1829/2003, ktoré sa konalo 17. mája 2021 a ktorým sa rozhodlo, že sa nevydá žiadne stanovisko,

— so zreteľom na články 11 a 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie ([2]),

— so zreteľom na stanovisko prijaté Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (EFSA) 25. novembra 2020 a uverejnené 13. januára 2021 ([3]),

— so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia, v ktorých namieta proti povoľovaniu geneticky modifikovaných organizmov (GMO) ([4]),

---

([1]) Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 1.

([2]) Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13.

([3]) Vedecké stanovisko pracovnej skupiny EFSA pre geneticky modifikované organizmy k posúdeniu geneticky modifikovanej kukurice 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 a čiastkových kombinácií na použitie v potravinách a krmivách podľa nariadenia (ES) č. 1829/2003 (žiadosť EFSA-GMO-NL-2015-127), vestník EFSA 2021; 19(1):6348, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2021.6348.

([4]) Počas ôsmeho volebného obdobia prijal Európsky parlament 36 uznesení, v ktorých namietal proti povoľovaniu GMO. Okrem toho počas deviateho volebného obdobia prijal tieto uznesenia:
- Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. októbra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uviesť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0028).
- Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. októbra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0029).
- Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. októbra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch, troch alebo štyroch genetických modifikácií MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 a DAS-40278-9, sú z nich zložené alebo vyrobené, podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Prijaté texty, P9_TA(2019)0030).

Streda 7. júla 2021

— so zreteľom na článok 112 ods. 2 a 3 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,

---

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú bavlnu LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0054).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju MON 89788 (MON-89788-1), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0055).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh výrobky, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a čiastkové kombinácie MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a NK603 × DAS-40278-9, sú z nich zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0056).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch, troch, štyroch alebo piatich genetických modifikácií Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 a GA21, sú z nich zložené alebo vyrobené, podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Prijaté texty, P9_TA(2019)0057).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. mája 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0069).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách povoľuje uvádzať na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 87427 × MON 89034 × MIR 162 × NK603 a geneticky modifikovanú kukuricu kombinujúcu dve alebo tri z transformácií MON 87427, MON 89034, MIR162 a NK603, sú z nich zložené alebo vyrobené, a ktorým sa zrušuje vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2018/1111 (Prijaté texty, P9_TA(2020)0291).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uviesť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0292).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch, troch alebo štyroch genetických modifikácií MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 a NK603, sú z nich zložené alebo vyrobené, podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Prijaté texty, P9_TA(2020)0293).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0365).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch alebo troch genetických modifikácií MON 87427, MON 89034, MIR162 a MON 87411, sú z nich zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0366).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0367).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 88017 (MON-88Ø17-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2020)0368).

— Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 89034 (MON-89Ø34-3), sú z nej zložené alebo vyrobené. (Prijaté texty, P9_TA(2020)0369).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. marca 2021 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú bavlnu GHB614 × T304-40 × GHB 119, sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2021)0080).

— Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. marca 2021 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uviesť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2021)0081).

A. keďže spoločnosť Pioneer Overseas Corporation (ďalej len „žiadateľ“) predložila 8. decembra 2015 v súlade s článkami 5 a 17 nariadenia (ES) č. 1829/2003 žiadosť o umiestnenie potravín, zložiek potravín a krmív, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 (ďalej len „kukurica s kumulovanou genetickou modifikáciou“), sú z nej zložené alebo vyrobené, na trh; keďže táto žiadosť sa týkala aj uvedenia na trh produktov, ktoré obsahujú kukuricu s kumulovanou genetickou modifikáciou alebo sú z nej zložené, na iné účely ako potraviny a krmivá, s výnimkou pestovania;

B. keďže okrem toho sa žiadosť týkala aj uvedenia na trh produktov, ktoré obsahujú 10 čiastkových kombinácií jednorazových transformačných zmien, ktorými vzniká kukurica s kumulovanou genetickou modifikáciou, sú z nich zložené alebo vyrobené; keďže už bolo povolených šesť čiastkových kombinácií kukurice s kumulovanou genetickou modifikáciou; keďže návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie sa vzťahuje na zvyšné štyri čiastkové kombinácie;

C. keďže úrad EFSA vydal 25. novembra 2020 kladné stanovisko, ktoré bolo uverejnené 13. januára 2021;

D. keďže kukurica s kumulovanou genetickou modifikáciou vzniká štyrmi genetickými modifikáciami kukurice a umožňuje toleranciu voči herbicídom s obsahom glufosinátu a glyfozátu, pričom tiež vznikajú tri insekticídne proteíny (Bt alebo Cry proteíny): Cry1F, Cry1Ab a Vip3Aa20, ktoré sú toxické pre určitých škodcov radu Lepidoptera ([6]);

E. keďže v prípade štyroch čiastkových kombinácií, na ktoré sa vzťahuje návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie, žiadateľ neposkytol žiadne experimentálne údaje;

Nedostatočné posudzovanie rezíduí herbicídov, metabolitov a kombinovaných účinkov

F. keďže viaceré štúdie preukázali, že geneticky modifikované plodiny odolné voči herbicídom vedú k vyššiemu používaniu doplnkových herbicídov, čo je z veľkej časti spôsobené vznikom buriny odolnej voči herbicídom ([7]); keďže sa preto musí predpokladať, že kukurica s kumulovanou genetickou modifikáciou bude vystavená vyšším, ako aj opakovaným dávkam glufosinátu a glyfozátu, a preto môže byť pri zbere prítomné väčšie množstvo rezíduí;

G. keďže naďalej pretrvávajú otázky v súvislosti s karcinogenitou glyfozátu; keďže v novembri 2015 dospel úrad EFSA k záveru, že glyfozát pravdepodobne nie je karcinogénny, a v marci 2017 Európska chemická agentúra došla k záveru, že klasifikácia nie je odôvodnená; keďže Medzinárodná agentúra pre výskum rakoviny – špecializovaná agentúra Svetovej zdravotníckej organizácie pre výskum rakoviny – naopak v roku 2015 zaradila glyfozát medzi látky s pravdepodobným rakovinotvorným účinkom na ľudí;

H. keďže glufosinát je zaradený do kategórie 1B ako toxický pre reprodukciu, a preto sa naň vzťahujú hraničné kritériá stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ([8]); keďže platnosť povolenia glufosinátu na používanie v Únii sa skončila 31. júla 2018 ([9]);

I. keďže posudzovanie rezíduí herbicídov a produktov ich rozkladu nájdených v geneticky modifikovaných rastlinách nepatrí do pôsobnosti pracovnej skupiny úradu EFSA pre geneticky modifikované organizmy (ďalej len „pracovná skupina úradu EFSA“), a preto sa v rámci postupu povoľovania GMO nevykonáva; keďže táto skutočnosť je

([6]) Stanovisko úradu EFSA, s. 11, tabuľka 4.

([7]) Pozri napríklad Bonny, S., Genetically modified Herbicide-tolerable Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact, Environmental Management, január 2016; 57(1), s. 31 – 48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738 a Benbrook, C. M., Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years, Environmental Sciences Europe; 28. septembra 2012, zv. 24(1), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24.

([8]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 1).

([9]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

problematická, pretože v prípade geneticky modifikovaných rastlín môže mať samotná genetická modifikácia vplyv na to, ako rastlina metabolizuje doplnkové herbicídy, a na zloženie, a teda aj toxicitu produktov rozkladu (metabolitov) ([10]);

J. keďže vzhľadom na špeciálne poľnohospodárske postupy pri pestovaní geneticky modifikovaných rastlín odolných voči herbicídom existujú špecifické vzorce použitia, expozície, výskytu konkrétnych metabolitov a vzniku kombinovaných účinkov, ktoré si vyžadujú osobitnú pozornosť; keďže úrad EFSA tieto vzorce nezohľadnil;

K. keďže preto nemožno dospieť k záveru, že spotreba kukurice s kumulovanou genetickou modifikáciou alebo jej čiastkových kombinácií je bezpečná pre zdravie ľudí a zvierat;

Absencia maximálnych hladín rezíduí a súvisiacich kontrol

L. keďže podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 ([11]), ktorého cieľom je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, by sa mali stanoviť konkrétne maximálne hladiny rezíduí (ďalej len „MRL“) v prípade potravín a krmív vyrobených v tretích krajinách, keď dôsledkom používania pesticídov sú úrovne rezíduí odlišné od tých, ktoré sú dôsledkom poľnohospodárskych postupov v rámci Únie; keďže toto je prípad dovážaných geneticky modifikovaných plodín odolných voči herbicídom, pretože v porovnaní s geneticky nemodifikovanými plodinami sa pri nich používa viac herbicídov;

M. keďže podľa Preskúmania úradu EFSA z roku 2018 týkajúceho sa existujúcich MRL pre glyfozát však dostupné údaje neboli dostatočné na odvodenie MRL a hodnôt posúdenia rizika pre glyfozát v súvislosti s geneticky modifikovanou kukuricou s modifikáciou EPSPS ([12]); keďže kukurica s kumulovanou genetickou modifikáciou obsahuje modifikáciu EPSPS ([13]);

Nevyriešené otázky týkajúce sa Bt toxínov

N. keďže toxikologické testy na účel povolení geneticky modifikovaných plodín sa vykonávajú s izolovanými Bt toxínmi; keďže toxikologické testy vykonané s proteínmi v izolácii majú nízku výpovednú hodnotu, keďže Bt toxíny v geneticky modifikovaných plodinách, ako je kukurica, bavlna a sója, sú vo svojej podstate toxickejšie ako izolované Bt toxíny; keďže je to spôsobené tým, že inhibítory proteázy (PI) prítomné v rastlinnom tkanive môžu zvýšiť toxicitu Bt toxínov odďaľovaním ich degradácie; keďže tento jav bol preukázaný vo viacerých vedeckých štúdiách vrátane štúdie, ktorú pred 30 rokmi uskutočnila spoločnosť Monsanto a z ktorej vyplýva, že dokonca aj prítomnosť mimoriadne nízkych hodnôt PI zvýšila toxicitu Bt toxínov až 20-násobne ([14]);

O. keďže tieto účinky neboli nikdy zohľadnené v posúdeniach rizík EFSA, aj keď sú relevantné pre všetky Bt rastliny, ktorých dovoz alebo pestovanie v Únii je schválené; keďže nemožno vylúčiť riziká, ktoré z tejto zvýšenej toxicity v dôsledku interakcie medzi PI a Bt toxínmi vyplývajú pre ľudí konzumujúcich potraviny a zvieratá konzumujúce krmivá obsahujúce Bt toxíny;

P. keďže z viacerých štúdií vyplýva, že boli pozorované vedľajšie účinky, ktoré môžu mať po expozícii Bt toxínom vplyv na imunitný systém, a že niektoré Bt toxíny môžu mať adjuvantné vlastnosti ([15]), čo znamená, že môžu zvyšovať alergénnosť iných proteínov, s ktorými prichádzajú do kontaktu;

([10]) Určite to platí v prípade glyfozátu, ako sa uvádza v Preskúmaní úradu EFSA týkajúcom sa existujúcich maximálnych hladín rezíduí pre glyfozát podľa článku 12 nariadenia (ES) č. 396/2005, Vestník EFSA (2018), 16(5):5263, s. 12, https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263.

([11]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 z 23. februára 2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 70, 16.3.2005, s. 1). Pozri odôvodnenie 26.

([12]) Odôvodnené stanovisko k preskúmaniu existujúcich maximálnych hladín rezíduí pre glyfozát podľa článku 12 nariadenia (ES) č. 396/2005, vestník EFSA 2018; 16(5):5263, s. 4. https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5263.

([13]) Stanovisko EFSA, s. 12.

([14]) MacIntosh, S. C., Kishore, G. M., Perlak, F. J., Marrone, P. G., Stone, T. B., Sims, S. R., Fuchs, R. L., Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors, Journal of Agricultural and Food Chemistry, 38, s. 1145 – 1152, https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051.

([15]) Pozri prehľad Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals, Journal of Applied Toxicology, máj 2016, 36(5), s. 630648, https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252.

Q. keďže posudzovanie možnej interakcie rezíduí herbicídov a ich metabolitov s Bt toxínmi je mimo pôsobnosti pracovnej skupiny EFSA pre geneticky modifikované organizmy, a preto sa nevykonáva v rámci posudzovania rizík; keďže toto predstavuje problém, pretože je známe, že rezíduá z postrekov glufosinátom narúšajú mikrobióm, čo môže napríklad posilniť imunitné reakcie v kombinácii s Bt toxínmi ([16]);

Bt plodiny: účinky na necieľové organizmy a zvýšenú rezistenciu

R. keďže na rozdiel od používania insekticídov, pri ktorých dochádza k expozícii počas postreku a krátky čas po ňom, vedie používanie geneticky modifikovaných Bt plodín k trvalej expozícii cieľových aj necieľových organizmov Bt toxínmi;

S. keďže predpoklad, že toxíny Bt vykazujú jediný cieľovo špecifický spôsob účinku, už nemožno považovať za správny a nemožno vylúčiť účinky na necieľové organizmy ([17]), keďže existujú informácie o tom, že čoraz väčší počet necieľových organizmov je postihnutý mnohými spôsobmi; keďže v nedávnom prehľade sa nachádza 39 recenzovaných publikácií, v ktorých sa uvádzajú závažné nepriaznivé účinky Bt toxínov na mnoho necieľových druhov ([18]); keďže Bt toxínom by mohol byť vystavený celý rad necieľových organizmov v Únii v dôsledku rozliatia, ako aj úniku z odpadu a hnoja pri dovoze Bt plodín; keďže v posúdení rizika sa nehodnotili účinky na necieľové organizmy;

T. keďže v posúdení rizika sa nezohľadnil vývoj rezistencie cieľových škodcov voči Bt toxínom, čo by mohlo viesť k používaniu pesticídov, ktoré sú menej bezpečné pre životné prostredie, alebo k zvýšeným dávkam a počtu aplikácií na geneticky modifikované plodiny v krajine pestovania; keďže Agentúra Spojených štátov na ochranu životného prostredia plánuje v najbližších troch až piatich rokoch postupne ukončiť používanie viacerých hybridných Bt odrôd kukurice, ako aj niektorých Bt odrôd bavlny vzhľadom na zvyšovanie odolnosti hmyzu voči týmto plodinám ([19]);

U. keďže napriek tvrdeniam, že používanie Bt plodín vedie k poklesu používania insekticídov, zo štúdie, ktorá sa uskutočnila v USA ([20]), vyplýva, že „vo viacerých analýzach vplyvu Bt plodín na používanie pesticídov sa zrejme nezohľadnilo ošetrovanie semien, a tak sa zníženie používania insekticídov v súvislosti s Bt plodinami (najmä plošného ošetrovania) mohlo nadhodnotiť“;

V. keďže Únia je zmluvnou stranou Dohovoru OSN o biologickej diverzite (DBD), z čoho jasne vyplýva, že vyvážajúce aj dovážajúce krajiny nesú medzinárodnú zodpovednosť v oblasti biologickej diverzity;

Dodržiavanie medzinárodných záväzkov Únie

W. keďže v nariadení (ES) č. 1829/2003 sa stanovuje, že geneticky modifikované potraviny alebo krmivá nesmú mať nepriaznivé účinky na ľudské zdravie, zdravie zvierat alebo životné prostredie a Komisia musí pri príprave svojho rozhodnutia zohľadniť všetky relevantné ustanovenia práva Únie a ďalšie legitímne faktory týkajúce sa posudzovanej záležitosti; keďže medzi tieto legitímne faktory by mali patriť záväzky Únie v rámci cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja, Parížskej dohody o zmene klímy a Dohovoru OSN o biologickej diverzite;

([16]) Parenti, M. D., Santoro, A., Del Rio, A., Franceschi, C., Literature review in support of adjuvanticity/immunogenicity assessment of proteins, EFSA Supporting Publications, január 2019, 16(1): 1551, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1551.

([17]) Pozri napríklad Hilbeck, A., Otto, M., Specificity and combinatorial effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment, Frontiers in Environmental Science 2015, 3:71, https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071.

([18]) Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bøhn, T., Insecticidal Bt crops. EFSA's risk assessment approach for GM Bt plants fails by design, RAGES 2020, s. 4, https://www.testbiotech.org/sites/default/files/RAGES_reportInsecticidal%20Bt%20plants.pdf.

([19]) https://www.dtnpf.com/agriculture/web/ag/crops/article/2020/09/29/epa-proposes-phasing-dozens-bt-corn

([20]) Douglas, M. R., Tooker, J. F., Large-Scale Deployment of Seed Treatments Has Driven Rapid Increase in Use of Neonicotinoid Insecticides and Preemptive Pest Management in U.S. Field Crops, Environmental Science and Technology 2015, 49, 8, s. 5088 – 5097, https://pubs.acs.org/doi/10.1021/es506141g.

Streda 7. júla 2021

X. keďže v správe osobitného spravodajcu OSN pre právo na výživu z roku 2017 sa konštatuje, že najmä v rozvojových krajinách majú nebezpečné pesticídy katastrofálny vplyv na zdravie ([21]); keďže podľa cieľa udržateľného rozvoja OSN č. 3.9 sa má do roku 2030 podstatne znížiť počet úmrtí a ochorení spôsobených nebezpečnými chemikáliami a znečistením a kontamináciou ovzdušia, vody a pôdy ([22]); keďže povolenie dovozu geneticky modifikovanej kukurice by zvýšilo dopyt po tejto plodine ošetrenej herbicídom, ktorý je toxický pre reprodukciu a ktorého použitie v Únii už nie je povolené, čím by sa zvýšila expozícia pracovníkov v tretích krajinách; keďže riziko zvýšenej expozície pracovníkov je obzvlášť znepokojujúce v prípade geneticky modifikovaných plodín odolných voči herbicídom vzhľadom na vyššie množstvá používaných herbicídov;

Nedemokratické rozhodovanie

Y. keďže Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat podľa článku 35 nariadenia (ES) č. 1829/2003 hlasovaním 17. mája 2021 rozhodol, že sa nevydá žiadne stanovisko, čo znamená, že povolenie nepodporila kvalifikovaná väčšina členských štátov;

Z. keďže Komisia uznáva, že je problematické, že rozhodnutia o povolení GMO aj naďalej prijíma bez kvalifikovanej väčšiny členských štátov v prospech takého rozhodnutia, čo je pri povoľovaní výrobkov celkovo dosť výnimočné, no pri rozhodovaní o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách sa to stalo normou;

AA. keďže Európsky parlament v ôsmom volebnom období prijal celkovo 36 uznesení, v ktorých namietal proti tomu, aby sa GMO uvádzali na trh na potravinárske a krmovinárske účely (33 uznesení) a aby sa GMO v Únii pestovali (tri uznesenia); keďže v deviatom volebnom období Európsky parlament prijal už 18 námietok proti uvedeniu GMO na trh; keďže s povolením žiadneho z týchto GMO nesúhlasila kvalifikovaná väčšina členských štátov; keďže členské štáty nepodporujú povoľovanie GMO z rôznych dôvodov, okrem iného z dôvodu nedodržania zásady predbežnej opatrnosti v povoľovacom procese a tiež preto, lebo majú z vedeckého hľadiska obavy týkajúce sa posudzovania rizika;

AB. keďže Komisia aj naďalej povoľuje GMO, hoci si sama uvedomuje nedostatky z hľadiska demokracie, nízku podporu členských štátov a námietky Európskeho parlamentu;

AC. keďže na to, aby mala Komisia možnosť povoliť GMO, nie je potrebná žiadna zmena právnych predpisov, ak nie je v odvolacom výbore kvalifikovaná väčšina členských štátov za ([23]);

1. domnieva sa, že návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie prekračuje rámec vykonávacích právomocí stanovených v nariadení (ES) č. 1829/2003;

2. domnieva sa, že návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie nie je v súlade s právom Únie, pretože nie je zlučiteľný s cieľom nariadenia (ES) č. 1829/2003, ktorým je podľa všeobecných zásad uvedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ([24]) poskytovať základ na zabezpečenie vysokej miery ochrany ľudského života a zdravia, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, životného prostredia a záujmov spotrebiteľov v súvislosti s geneticky modifikovanými potravinami a krmivami, a súčasne zabezpečovať efektívne fungovanie vnútorného trhu;

3. žiada Komisiu, aby stiahla svoj návrh vykonávacieho rozhodnutia;

([21]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx
([22]) https://sdgs.un.org/2030agenda
([23]) Ak sa v odvolacom výbore nevysloví v prospech povolenia kvalifikovaná väčšina členských štátov, podľa nariadenia (EÚ) č. 182/2011 (článok 6 ods. 3) Komisia „môže“, ale „nemusí“ udeliť povolenie.
([24]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1).

4. víta, že Komisia v liste z 11. septembra 2020 adresovanom poslancom konečne uznala, že pri rozhodovaní o povoleniach pre GMO treba zohľadňovať otázku udržateľnosti ([25]); vyjadruje však hlboké sklamanie, že Komisia aj naďalej povoľuje dovoz GMO do Únie napriek neustálym námietkam Európskeho parlamentu a väčšiny členských štátov hlasujúcich proti;

5. vyzýva Komisiu, aby čo najrýchlejšie a za plnej účasti Európskeho parlamentu pokročila s vypracovaním kritérií udržateľnosti; vyzýva Komisiu, aby poskytla informácie o tom, ako a v akom časovom rámci sa tento proces uskutoční;

6. opätovne vyzýva Komisiu, aby nepovolila žiadne geneticky modifikované plodiny odolné voči herbicídom, kým sa v jednotlivých prípadoch komplexne nepreskúmajú zdravotné riziká spojené s rezíduami, čo si vyžaduje kompletné posúdenie rezíduí z postreku geneticky modifikovaných plodín doplnkovými herbicídmi, ako aj posúdenie produktov rozkladu herbicídov a všetkých kombinovaných účinkov aj v súvislosti so samotnou geneticky modifikovanou rastlinou;

7. opätovne vyzýva Komisiu, aby nepovolila dovoz žiadnej geneticky modifikovanej rastliny na použitie v potravinách alebo krmivách, pri ktorej bola vytvorená odolnosť voči herbicídu, ktorého použitie v Únii nie je povolené;

8. vyzýva úrad EFSA, aby preskúmal podstatné rozdiely medzi pôvodnými Bt toxínmi a Bt toxínmi exprimovanými synteticky pomocou transgenézy v geneticky modifikovaných plodinách a aby rozšíril rozsah svojho posúdenia rizika a v plnej miere doň zahrnul všetky interakcie a kombinačné účinky, ku ktorým dochádza medzi Bt toxínmi, geneticky modifikovanými rastlinami a ich zložkami, odpadom z postrekov s doplnkovými herbicídmi a životným prostredím, ako aj ich vplyv na zdravie a bezpečnosť potravín;

9. vyzýva úrad EFSA, aby prestal akceptovať štúdie toxicity s izolovanými proteínmi, ktorých štruktúra a biologické účinky sú pravdepodobne odlišné od štruktúry a biologických účinkov samotnej rastliny, a aby požadoval vykonanie všetkých testov s tkanivom geneticky modifikovanej rastliny;

10. vyzýva úrad EFSA, aby si vyžiadal údaje o vplyve konzumácie potravín a krmív z geneticky modifikovaných rastlín na črevný mikrobióm;

11. naliehavo opakuje výzvu Komisii, aby vzala do úvahy záväzky Únie vyplývajúce z medzinárodných dohôd, ako sú Parížska dohoda o zmene klímy, Dohovor OSN o biologickej diverzite a ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja; opakuje svoju výzvu, aby bola k návrhom vykonávacích aktov pripojená dôvodová správa, v ktorej sa vysvetlí, ako sa v nich dodržiava zásada „nespôsobovať škodu“ ([26]);

12. zdôrazňuje, že v pozmeňujúcich návrhoch prijatých Európskym parlamentom 17. decembra 2020 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 182/2011 ([27]), ktoré Európsky parlament prijal ako základ na rokovania s Radou, sa uvádza, že Komisia nepovolí GMO, ak kvalifikovaná väčšina členských štátov nebude hlasovať za; žiada, aby Komisia rešpektovala túto pozíciu, a vyzýva Radu, aby pokračovala vo svojej práci a urýchlene prijala všeobecný prístup k tomuto spisu;

13. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

([25]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf
([26]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0005, odsek 102.
([27]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0364.